



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 21098
Tarih : 31.08.2022

71015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Tayip TEMEL

Van Milletvekili

Van'ın Edremit ilçesinde 80 yaşındaki Makbule ÖZER ile 70 yaşındaki eşi Hadi ÖZER, 24 Temmuz 2018 tarihinde evlerine yapılan polis baskınında çocuklarıyla birlikte gözaltına alınmıştır. Özer çifti hakkında yürütülen soruşturma sonucunda dava açılmış ve yerel mahkemenin Özer çiftine verdiği 1 yılı 13 ay hapis cezası üst mahkemelerce onanmıştır. Avukat ve aile bireylerinin kamuoyuna yansıyan beyanlarına göre Özer çifti geçerli bir sebep olmadan hükmün kesinleşmesiyle 9 Mayıs 2022'de cezaevine girmişlerdir. %52 engeli olan 80 yaşındaki Makbule Özer ağır sağlık sorunlarına karşın cezaevinde tutulmaktadır. Makbule Özer'in sağlık raporunda, "sağ kulağında yüzde 56, sol kulağında ise yüzde 34 duyma bozukluğu olduğu, kontrol dengesini sağlamada yüzde 15 sıkıntı yaşadığı, sol omzunda kırık, omuz eklemlerinde kısıtlılık, sol omuz ve sol el bileğinde kırıklar, el bileği hareketlerinde kısıtlılık, kalça kemiğinde yaşanan rahatsızlığından dolayı ise ev içinde koltuk altı değnekle yürüyebildiği" bilgileri yer almaktadır. Avukatları Özer çiftinin cezaevine girmeden önce yaşları ve sağlık durumları göz önünde tutularak konutta infaz talebiyle 29.04.2022 tarihinde yaptıkları başvuru reddedilmiştir. Öte yandan avukatları, Özer çiftinin cezaevine girmelerinden sonra da aynı taleple 11.05.2022 tarihinde yaptıkları başvuru da reddedilmiştir. Sağlık infaz hakimliğinin vermiş olduğu karar doğrultusunda 24.05.2022 tarihinde durum bildirir sağlık kurulu raporu alınmış sonrasında bu raporun ATK ile onaylanması için 24 Ağustos'ta Makbule Özer'in İstanbul Adli Tıp Kurumuna sevki gerçekleştirilmiştir. Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinin (ÖHD) 31.08.2022 tarihinde yaptığı basın açıklamasında "...3. İhtisas Kurulu heyeti karşısına çıkan Makbule ÖZER'e Kürtçe tercüman atanmadan, aydınlatılmış onamı alınmadan ve öyküsü dinlenmeden el kol hareketleri ile yönlendirilerek muayenesi sonlandırılmıştır. İstanbul Adli Tıp Kurumu

tarafından hak ihlalleri raporumuzun hazırlandığı tarih itibariyle henüz bir sağlık kurulu raporu yayınlanmadığı tespit edilmiştir.” ifadeleri yer almaktadır.

Makbule ÖZER’in Kürtçe tercüman bulundurulmadan muayene edildiği şeklinde haberlerin basına yansması üzerine Adli Tıp Kurumu Başkanlığı “24 Ağustos Çarşamba günü Kurumumuza muayene için Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gönderilen hükümlü Makbule Özer’in Adli Tıp Üçüncü İhtisas Kurulu tarafından yapılan muayenesinde; hekimler ve hasta arasında herhangi bir iletişim sorunu yaşanmamış, muayenesi sırasında kendisinden istenen hareketleri anlamış ve doğru bir şekilde uygulamış, bu nedenle tercümana ihtiyaç duyulmamış, kendisinin ve avukatının da tercüman talebi olmamıştır. Ayrıca Kurumumuzda ihtiyaç halinde bilirkişi olarak İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, Arapça, Kürtçe, Lazca vb. birçok dilde tercümanlık yapabilecek personel ve hekim bulunmaktadır.” şeklinde açıklama yapmıştır.

Bu bağlamda;

1 – Taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat gereği tüm insanların haysiyetini ve kimliğini koruyarak, biyoloji ve tıbbın uygulanmasında, ayırım yapmadan herkesin, bütünlüğüne ve diğer hak ve özgürlüklerine saygı gösterileceği Türkiye tarafından taahhüt edilmiştir. Alternatif ceza infazı olarak konutta infaz, ceza infazının ertelenmesi/geri bırakılması gibi yöntemlere başvurulabilecekken Makbule Özer’in onurunu da zedeleyecek şekilde mevcut rahatsızlıkları ile hapishanede tutulması işkence ve diğer kötü muamele yasağı ile sağlığa erişim hakkı ihlali değil midir?

2 – Hiç Türkçe bilmeyen ve kendisini Kürtçe tercüman aracılığıyla ifade edebilen Makbule Özer’in bildiği dilde aydınlatılmış onamı alınmadan, öyküsünü anlatırma ihtiyacı duyulmadan el kol hareketleri ile muayenenin tamamlanması suretiyle sağlığa erişim hakkı ve ayrımcılık yasağı ihlal edilmemiş midir? Bu yönüyle Adli Tıp Kurumunun Tıbbi Etik İlkelerini ihlal etmesi gerçeğine dair ne gibi tedbirler alacaksınız?

3 – Makbule Özer ve Hadi Özer örneğinde olduğu gibi yasal ve uluslararası mevzuat evrensel hukuk ilkeleri ile birlikte göz önüne alındığında; tespit edilen işkence yasağı, sağlık ve tedavi hakkı ihlallerinin ortadan kaldırılması için Bakanlığınız pozitif yükümlülüklerini yerine getirmesi adına ne gibi tedbirler alacaktır?

4 – Bakanlığınıza bağlı ATK’nin “Kurumumuzda ihtiyaç halinde bilirkişi olarak İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, Arapça, Kürtçe, Lazca vb. birçok dilde tercümanlık yapabilecek personel ve hekim bulunmaktadır.” şeklinde yaptığı açıklamada yer alan “ihtiyaç

halinde ” ifadesinin kapsamı/sınırlılığı nedir? Anadili Kürtçe olan ve Türkçe bilmeyen 80 yaşındaki Makbule Özer’in durumu “ihtiyaç halini” karşılamıyor mu?

5 – 80 yaşındaki %52 oranında engeli olan Makbule Özer ve 70 yaşındaki %33 oranında engeli olan Hadi ÖZER’in cezalarının infazının hapisane koşullarında sürdürülmesinin uygun olmadığından alternatif yollar aranması ya da sağlık koşulları nedeniyle cezanın ertelenmesi/geri bırakılması yoluna gidilmesi için gerekli işlemler yapılacak mıdır?

6 –Türkçe bilmeyen ve kendini başka bir dilde/anadilinde daha iyi ifade edebileceği anlaşılan yurttaşlara anlayacakları dillerde tercüman desteğinden yararlandırılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacak mıdır ve bu düzenlemelerin hiçbir ayrımcılık tanınmadan yerine getirilmesi sağlanacak mıdır?